

{Zij aan Zij – December 2015 – Verslag Burenoverleg}

Feestzitting 10 jaar burenoverleg

“Duurzaamheid” is momenteel een populair begrip, maar voor BASF Antwerpen is het geen holle slogan. Bedrijven moeten immers meer dan ooit hun verantwoordelijkheid opnemen en zich maximaal integreren in de samenleving. 10 jaar geleden nam BASF Antwerpen het initiatief om een burenoverleg te starten. Vanaf het begin was het de bedoeling om een open dialoog te voeren met de omwonenden. Er werd gekozen om representatieve individuen bijeen te brengen in een forum, waar men ongeremd kon vragen stellen en bedenkingen formuleren.

Tijdens de feestzitting van december werden de status van de vijf meest besproken topics uit de geschiedenis van het burenoverleg kort besproken. 10 jaar overleg aan de hand van de belangrijkste onderwerpen: fakkelactiviteiten, economische realisaties, milieu-impact, veiligheid en personeelsbeleid.

Een terugblik

“Een goede buur is iemand die je over de tuinhaag toelacht, maar er niet overheen klimt”, zo begon Marcel Van der Avert - onafhankelijke voorzitter van het Burenoverleg - zijn inleiding van de feestzitting. De afgelopen 10 jaar heeft BASF Antwerpen in ieder geval alles ondernomen om een open dialoog te creëren met de burens en daarbij waren eerlijkheid, respect en wederzijds vertrouwen de trefwoorden.

Een presentatie uit 2005, door Jan Van Doorslaer, erelid en stichter van het Burenoverleg, was de originele leidraad van een terugblik. De doelstellingen werden destijds geformuleerd als: “directe, persoonlijke, open dialoog met de burens en signalen opvangen uit de buurt om perceptie over BASF te objectiveren.” Aan leden werd een lijst gepresenteerd met personen uit verschillende middengroepen, die ten individuele titel aanwezig waren. Er werd bewust gekozen om geen politici toe te laten. In het handvest uit 2005 was er sprake van een externe facilitator en een voorzitter uit de inwoners. Uiteindelijk werd de externe facilitator de voorzitter van het burenoverleg. De eerste vergadering was gepland in oktober 2005 en had als agenda: “voorstellen handvest, brainstorming thema’s en elkaar beter leren kennen.”

Volgens erelid Philippe Heyvaert, die Jan Van Doorslaer opvolgde, zit het burenoverleg ingebakken in de BASF waarden “open” en “verantwoordelijk”. De invloed van burgers in de samenleving, is volgens hem een onomkeerbare trend en een van de grootste evoluties van deze eeuw. Vanuit zijn ervaring met het burenoverleg is vooral “interactief”, “betrokkenheid” en “participatie” bijgebleven. Ook het concreet overbruggen van de “Wij-Zij tegenstellingen” en werken aan “verbondenheid” zijn tastbare realisaties van het overleg geweest.

Topic nr. 1: Economische realisaties

Een van de meest belangrijke onderwerpen uit het burenoverleg van de afgelopen 10 jaar waren zeker de vragen over de economische toestand en de impact op BASF Antwerpen. Niemand beter geplaatst dan Wouter De Geest, gedelegeerd bestuurder, om daar een overzicht van te geven. Een luchtfoto van 2002 naast een van 2014 maakt het erg visueel duidelijk: er is veel veranderd op de Antwerpse site.

De afgelopen jaren is het bedrijf erin geslaagd om in moeilijke externe omstandigheden, sterke economische resultaten te realiseren. De grootste kracht en hulpbron is daarbij onmiskenbaar de mensen die betrokken zijn bij het volledige project en daarbij horen ook de burens. Gemiddeld investeert BASF jaarlijks 150 miljoen euro in Antwerpen en dat is de beste garantie dat er ook positieve toekomstperspectieven blijven bestaan.

De toegevoegde waarde van de site vertaalt zich echter niet alleen in omzet en marge voor het bedrijf, maar ook in bijdragen aan de overheid. In 2014 bedroegen deze betalingen aan de overheid € 410,8 mio.

Verder is BASF Antwerpen ook een site in beweging: in 2011 werden de styreenkunststoffen ondergebracht in Styrolution Belgium en in 2012 de kunstmeststoffen in EuroChem Antwerpen.

Topic nr. 2: **Fakkellactiviteiten**

De fakkellactiviteiten zijn de afgelopen 10 jaar regelmatig een onderwerp geweest van vragen en bedenkingen van burens. Rombout Keldermans, bedrijfsleider van de steamcrackinstallatie, gaf een overzicht van de inspanningen ter zake en de resultaten.

De steamcrackinstallatie is de grootste van de site, gelegen op 3 blokvelden in noorden. Het is een complex en omvangrijk productieproces dat in één zin kan samengevat worden: Nafta wordt 'gekraakt' tot chemische basisproducten. De installatie wordt 24/7 geopereerd door ca. 120 mensen in een vierploegendienst.

Elke 5 tot 6 jaar gebeurt er een grote onderhoudsbeurt, waarvoor de productie enkele weken stilgelegd wordt. Omgevingsimpact voor de burens is duidelijk: via fakkell bij storingen of heropstart na onderhoud.

De bedrijfsleider benadrukte dat het FLARE MIN-project de fakkellactiviteit drastisch reduceert bij een heropstart na onderhoudsbeurt. De nieuwe stoomcentrale, opgestart in 2015, is nu ook operationeel. Deze centrale zal ook leiden tot verdere reductie van fakkellactiviteit.

Verder is er een duidelijk dalende trend op vlak van storingen (door een gericht beleid van 'operational excellence') en fakkellbelasting. Uiteindelijk blijft het doel van alle inspanningen om storingen met fakkellactiviteit te vermijden en fakkellbelasting bij geplande onderhoudsbeurten te beperken.

Topic nr. 3: **Milieu-impact**

Els Paredis, hoofd van de milieudienst is een regelmatige spreker geweest tijdens het burenoverleg. Tijdens haar interventies heeft ze steeds de nadruk gelegd op een geïntegreerde aanpak, waarbij er aandacht is voor alle aspecten: lucht, water, afval, geluid, klimaat, bodem en natuur.

In ieder geval zijn er sterke resultaten bereikt. Zo is de totale uitstoot van broeikasgassen de voorbije 10 jaar met 40% verlaagd. Vooral de lachgasemissies (N₂O) zijn sterk verlaagd. Dit kon dankzij het inzetten van een eigen technologische ontwikkeling – een nieuw type katalysator – in de salpeterzuurinstallaties. De CO₂-emissies bleven de laatste jaren stabiel.

Verder nam de milieu-impact van BASF Antwerpen de voorbije 3 decennia substantieel af. In 2014 bedroeg de totale milieu-impact maar 24% van de milieu-impact in 1985. Tegelijkertijd verdriedubbelden de productiehoeveelheden. Emissie per ton geproduceerd product daalde de afgelopen 10 jaar met 8%.

Tot slot verwees Els Paredis naar twee concrete samenwerkingsprojecten met het burenoverleg. In de periode 2009/2010 werd op vraag van de burenen de mogelijke hinder van windturbines individueel onderzocht en installeerde Electrabel sensoren waardoor de slagschaduw beperkt bleef tot minder dan 10u per jaar. In 2014 werd er ook een project gestart om de geluidslast beter in kaart te brengen. Dit gebeurde in samenwerking met het Gemeentelijk Havenbedrijf en de Nederlandse omgevingsdienst Midden- en West-Brabant.

Topic nr. 4: **Veiligheid en gezondheid**

Het is vanzelfsprekend dat de burenen bekommerd zijn en veel interesse hebben in alles wat met veiligheid te maken heeft. Het is dan ook niet verwonderlijk dat er steeds veel vragen rond veiligheid, preventie en gezondheid zijn geweest. Marc Van Breda, Vice President Health, Safety, Environment en Energy Policy, gaf een overzicht van de stand van zaken betreffende deze thema's.

Hij maakte onmiddellijk duidelijk dat de hoofddoelstelling van het veiligheidsbeleid het vermijden van incidenten is. Daarbij wordt alles in het werk gesteld om de frequentiegraad en ernstgraad van incidenten zo laag mogelijk te houden. Tegelijkertijd wordt er onverminderd gewerkt aan het verstevigen van een veiligheidscultuur.

Er werd een overzicht gegeven van een aantal preventieacties: "Time Out For Safety", het jaarlijkse veiligheidsevenement sinds 2006, "Wall of fame", het in de bloemetjes zetten van medewerkers met veilig gedrag, en de "Verkeersveiligheid campagnes" van 2011, 2015.

Verder wordt er ook nog gewerkt met "ambassadeurs" binnen ieder team en wordt er via het personeelsblad uitvoerig verslag gemaakt over getuigenissen en bijna-incidenten.

Ook op het vlak van gezondheid werden er met het B-Fit@BASF een reeks van initiatieven uitgebouwd.

In geval van een crisis is er een ultramodern crisisbeheer voorzien met een state-of-the-art uitrusting (technische wagen, schuimblusvoertuig en mobiele fakkel).

Dankzij het Belintra-samenwerkingsakkoord (overeenkomst tussen Belgische, federale overheid en sectorfederatie Essenscia), is er sinds 1998 ook advies en hulpverlening voorzien bij transportongevallen met chemische producten buiten de site van Antwerpen.

Topic nr. 5: **Personeelsevolutie- en beleid**

BASF Antwerpen en de burenen zijn nauw verweven. Burenen en hun familie of kennissen werken op de site en er is steeds veel belangstelling geweest voor het personeelsbeleid. Dit laatste topics werd behandeld door Tom Verlinden van de Staff Site Management.

De tewerkstelling is de laatste 10 jaar stabiel gebleven en de cijfers zijn indrukwekkend: 3.092 BASF medewerkers en 3.957 op de ganse site (incl. EuroChem, Styrolution, Inovyn, BBS, BBCC). Dagelijks werken er nog eens gemiddeld 1.500 contractmedewerkers, daarvan zijn 553 medewerkers uit de buurt. Zandvliet-Berendrecht,

Stabroek en Kapellen zijn daarbij het sterkste vertegenwoordigd.

De meest vertegenwoordigde leeftijdsgroep bij de medewerkers is tussen de 40 en 54 jaar. Ieder jaar worden er nog steeds nieuwe medewerkers aangeworven en in 2015 waren dit 167 nieuwe gezichten.

In het personeelsbeleid is er ook een sterke nadruk op leren en ontwikkelen. Uiteraard is er veel aandacht voor de eigen medewerkers, maar met stages, eindwerken en dual werken zijn de studenten ook een belangrijke groep. Verder is er ook een samenwerkingsovereenkomst met de stad Antwerpen om het leren bij bepaalde doelgroepen te bevorderen.

Met het project Harten Troef wordt er gestimuleerd dat medewerkers zich inzetten voor concrete projecten met een goed doel.

Een blik op de toekomst

Lieve Van Hasselt van de communicatiedienst gaf de krachtlijnen van de toekomst van het burenoverleg weer.

Volgens de burenenquête van 2015 is van alle communicatiemiddelen Zij aan Zij het meest gekend. Bovendien vinden 63% van de ondervraagden het een belangrijk communicatie instrument. Gewenste thema's zijn: milieu & veiligheid, economische ontwikkeling, arbeidsmarkt, onderhoud en afstellingen.

De Zij aan Zij verscheen voor de eerste keer in 2004, twee keer per jaar met een oplage van 25,000 exemplaren. De verdeling gebeurt op de site van BASF Antwerpen en in de buurgemeentes. Tijdens de feestzitting werd de nieuwe Zij aan Zij voorgesteld met een hedendaagse en frisse lay-out, sprekende beelden en artikels over veelgevraagde thema's. Ook de burenen op BASF worden extra in de kijker gezet.

Volgens het burenonderzoek kent de helft van de burenen de website. Van hen kent slechts de helft ook de burenpagina's en het merendeel vindt dat er voldoende informatie op staat. Er is werk gemaakt van een nieuwe website, die online ging midden december en met dezelfde URL (www.basf.be/buren).

Tot slot wordt er momenteel gewerkt aan een nieuw format voor het burenoverleg van de toekomst. Tijdens de volgende vergadering van het burenoverleg op vrijdag 15 april zal daar meer informatie over gegeven worden.

Wouter De Geest

In het slotwoord bedankte Wouter De Geest de burenen voor hun inzet en betrokkenheid. Met een knipoog relativeerde hij de metafoor van Marcel Van de Avert, dat goede burenen toch vooral niet over de haag moeten klimmen. 10 jaar burenoverleg heeft aangetoond dat men toch verder is gegaan en dat er momenteel geen haag meer bestaat. We hebben niet alleen op elkaars grondstuk gewandeld, maar waren ook welkom in de woonkamer. Wouter De Geest nodigde de burenen van harte uit om meer binnen te komen en sprak de wens uit dat in 2016 het overleg ook meer op de site zelf zou plaatsvinden in plaats van tijdens de vergaderingen. Het creëert immers veel vertrouwen als men meer in elkaars "woonkamer" binnenkomt.

Chemie heeft weinig met moleculen te maken, maar meer met “verbinding”. Vandaar dat communicatie, open dialoog en vertrouwen zo essentieel zijn. Naar aanleiding van het 50 jarig bestaan van BASF Antwerpen bedankte de afgevaardigde bestuurder iedereen voor 50 jaar nabuurschap en 10 jaar burenoverleg.

Communicatiekanalen

Korte communicatielijnen zijn voor de burens zeer belangrijk. Daarom herhalen we dat je informatie en verslagen van het burenoverleg kan terugvinden op de burenpagina's van de website van BASF. Je kan BASF Antwerpen ook volgen op Facebook en Twitter. Opmerkingen en vragen zijn uiteraard van harte welkom via deze kanalen.

<http://www.basf.be/buren>

<https://www.facebook.com/basf.in.belgium>

https://twitter.com/BASF_Antwerpen

Volgende datum burenoverleg

15 april 2016